

Raport z pracy Komisji Rady Dydaktycznej Wydziału Fizyki ds. monitorowania ocen zajęć dydaktycznych rok akademicki 2021/2022

Komisja Rady Dydaktycznej ds. monitorowania ocen zajęć dydaktycznych pracowała w składzie

- dr Gustavo Coelho Abade,
- Michał Czerepaniak (przedstawiciel studentów),
- dr hab. Katarzyna Grabowska (przewodnicząca),
- dr hab. Marcin Kiraga,
- dr hab. Krzysztof Turzyński, prof. ucz.,
- prof. dr hab. Andrzej Wysmołek

Komisja odbyła zdalne spotkanie w dniu 7 listopada 2022, część prac odbywała się w trybie korespondencyjnym.

Zapoznając się z ankietami oceniającymi zajęcia w roku akademickim 2021/2022 komisja zwracała uwagę na następujące zagadnienia: dobre praktyki dotyczące prowadzenia wykładów, ćwiczeń, zajęć w laboratorium i zajęć komputerowych, problemy systemowe dotyczące organizacji kształcenia, problemy dotyczące konkretnych przedmiotów i prowadzących, wyróżniające się prowadzenie zajęć.

Komisja zdecydowała o przygotowaniu na piśmie wniosków z wypowiedzi studentów w postaci listy dobrych praktyk do stosowania w trakcie organizacji i prowadzenia zajęć. Komisja zwraca uwagę na to, iż część z opisanych poniżej zagadnień znalazło się także w dokumencie sporządzonym w ubiegłym roku jako podsumowanie pracy odpowiedniej komisji.

Dobre praktyki dotyczące prowadzenia wykładów

Wypowiadając się na temat wykładów prowadzonych na FUW, studenci zwracali uwagę na organizację całego przedmiotu, stosunek wykładowcy do uczestników wykładu oraz na sposób przekazywania wiedzy.

1. Dla studentów bardzo ważna jest punktualność zaczynania i kończenia zajęć oraz przestrzeganie prawa do przerwy. Dotyczy to zarówno zajęć prowadzonych w trybie stacjonarnym jak i zajęć zdalnych.
2. Każdy przedmiot powinien mieć jasno sformułowane zasady zaliczania. Obowiązek sformułowania tych zasad oraz ich przestrzegania wynika z Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim.
3. Ważnym elementem organizacji całego przedmiotu jest dbałość o koordynację pracy prowadzącego wykład i grupy prowadzących ćwiczenia. Materiał omawiany na ćwiczeniach nie powinien znacząco odbiegać od tematów

poruszanych na wykładzie. Różne grupy ćwiczeniowe powinny rozwiązywać podobne zadania.

4. Skutecznemu uczeniu się sprzyja spokojna atmosfera na zajęciach i poważne traktowanie studentów wyrażające się w dotrzymywaniu umów, odpowiadanie na maile w rozsądnym czasie i udzielaniu merytorycznego wsparcia potrzebującym.
5. Studenci doceniają wszelkie działania dydaktyczne mające na celu ułatwienie uczenia się, w szczególności wizualizacje, pokazy, szczegółowe analizowanie omawianych problemów; z uznaniem spotkały się także praktyki ułatwiające powtarzanie materiału takie jak quizy, testy na platformie Kampus, udostępnianie notatek przez wykładowcę, udostępnianie nagrań z wykładów.

Dobre praktyki dotyczące prowadzenia ćwiczeń rachunkowych

Analizując sposób prowadzenia ćwiczeń rachunkowych do wykładów, studenci zwracali uwagę na kwestie organizacyjne dotyczące zadań domowych, kolokwiów i sposobu zaliczania oraz na atmosferę na zajęciach i charakter kontaktów między prowadzącym a uczestnikami zajęć.

1. Materiał na ćwiczeniach powinien być zsynchronizowany z materiałem wykładowym, prowadzący ćwiczenia powinni porozumiewać się między sobą i koordynować pracę. Poziom trudności zadań na kolokwiach nie powinien znacząco odbiegać od poziomu trudności zadań rozwiązywanych na ćwiczeniach i polecanych jako zadania domowe.
2. Grupy ćwiczeniowe nie powinny być zbyt liczne, aby umożliwić każdemu aktywne uczestniczenie w zajęciach. Jako optymalną liczebność grupy wymieniano 6 do 10 osób.
3. Studenci doceniają zadawanie zadań domowych dostosowanych do materiału omawianego na ćwiczeniach, dobrze jeśli zadania domowe są sprawdzane, a rozwiązania po jakimś czasie upubliczniane. Jako dobra praktyka wymieniane było także publikowanie próbnych kolokwiów. Jednocześnie studenci zwracają uwagę na potrzebę odpoczynku w czasie świąt i dni wolnych. Zadawanie dużych prac domowych w tym okresie uważają za niewłaściwe.
4. Praca na ćwiczeniach powinna odbywać się w swobodnej atmosferze zachęcającej do aktywności. Studenci doceniają możliwość samodzielnego rozwiązywania zadań przy tablicy, uważają to za skuteczny sposób uczenia się. Zauważają jednak, że nadmierna presja wyrażająca się w zmuszaniu uczestników do przychodzenia do tablicy nie sprzyja przyswajaniu wiedzy.
5. Dobrze jeśli ćwiczenia rozpoczynają się od krótkiego wstępu teoretycznego przypominającego najważniejsze zagadnienia i notację.
6. Materiał matematyczny jest bardziej zrozumiały jeśli jest ilustrowany zastosowaniami. Pomaga także rozwiązywanie jednego problemu różnymi sposobami.

7. Dla uczestników zajęć bardzo ważna jest atmosfera panująca na zajęciach oraz właściwe relacje między prowadzącym i studentami. Studenci cenią równościowe traktowanie przez prowadzącego, traktowanie ćwiczeń jako okazji do uczenia się, co może oznaczać popełnianie błędów w trakcie. Istotna jest także możliwość umówienia się na dodatkowe konsultacje, także w wersji on-line.

Na podstawie lektury ankiet studenckich można dojść do wniosku, że dominującym sposobem prowadzenia ćwiczeń rachunkowych na naszym wydziale jest rozwiązywanie problemów przez prowadzącego lub uczestników zajęć przy tablicy, podczas kiedy pozostali mniej lub bardziej biernie się temu przyglądają. W ramach szkoleń dla nauczycieli akademickich oferowanych ostatnio przez Uniwersytet zdecydowanie zabrakło szkoleń uwzględniających specyfikę pracy na przedmiotach ścisłych i przyrodniczych, w trakcie których studenci nabierają umiejętności stosowania aparatu matematycznego do rozwiązywania rozmaitych problemów. Komisja postuluje zorganizowanie w ramach naszego wydziału szkoleń, dzięki którym nauczyciele akademicy mieli by szansę poznać nowoczesne i skuteczniejsze sposoby prowadzenia zajęć o charakterze rachunkowym.

Dobre praktyki na zajęciach laboratoryjnych i komputerowych

Zajęcia w pracowniach fizycznych i zajęcia komputerowe najczęściej polegają na samodzielnym wykonywaniu zadań, ewentualnie przy wsparciu prowadzącego. Zajęcia laboratoryjne kończą się przygotowaniem raportu, zajęcia komputerowe często zwieńczone są rozwiązaniem konkretnego problemu programistycznego.

1. Podstawowym zadaniem prowadzącego laboratorium jest sprawdzenie i ocenienie raportu z przeprowadzonych eksperymentów. Raport powinien zostać zwrócony z merytorycznymi komentarzami w przewidzianym terminie. Prowadzący powinni przewidzieć w swoim planie zajęć odpowiednią ilość czasu na wykonywanie tej pracy.
2. Zasady przygotowania raportu powinny być precyzyjnie określone a zalecenia wprowadzenia poprawek - jasne i konkretne.
3. Studenci cenią indywidualną pomoc prowadzących w trakcie wykonywania eksperymentu czy też w trakcie wykonywania ćwiczenia komputerowego.

Problemy natury systemowej

Na podstawie lektury ankiet studenckich komisja zidentyfikowała około 20 problemów natury systemowej dotyczących poszczególnych przedmiotów.

Kilka problemów dotyczyło przedmiotów organizowanych w ostatnim roku akademickim po raz pierwszy. W takim przypadku komisja zdecydowała zwrócić na

nie uwagę koordynatorom przedmiotów i monitorować ich organizację w kolejnym roku akademickim.

Studenci zgłaszali także problem z zajęciami z Elektrodynamiki - aparat matematyczny, którym dysponowali słuchacze nie był wystarczający do wymagań prowadzących. Problem powtarzał się na kilku wykładach z Elektrodynamiki, był skutkiem reform programowych. Problemy te zostały przedyskutowane z prowadzącymi.

Niektóre zajęcia laboratoryjne wymagają dużego nakładu pracy od uczestników, co nie znajduje odzwierciedlenia w liczbie ECTSów. Prace zmierzające do rozwiązania tego problemu są w toku.

Pozostałe problemy dotyczyły pojedynczych przedmiotów. W kilku przypadkach komisja podjęła decyzję o przedyskutowaniu ich z koordynatorami przedmiotów.

Problemy natury personalnej

Komisja zidentyfikowała około 30 problemów natury personalnej dotyczących niewłaściwego stosunku prowadzących do studentów, braku zaangażowania lub przygotowania merytorycznego do prowadzenia zajęć, poruszania w czasie zajęć problemów natury światopoglądowej lub politycznej nie mających związku z tematem zajęć. W wielu przypadkach problemy dotyczyły zewnętrznych współpracowników Wydziału, z którymi nie przedłużono współpracy. W kilku przypadkach Dziekan podjął decyzję o zmianie prowadzących. W wielu przypadkach komisja rekomendowała przeprowadzenie rozmów z prowadzącymi w celu zidentyfikowania problemu i udzielenia prowadzącym odpowiedniego wsparcia w nabywaniu umiejętności dydaktycznych.

Wyróżnienia

Komisja zwróciła uwagę na 40 osób prowadzących zajęcia w sposób wyróżniający się. Osoby te będą brane pod uwagę przy przyznawaniu nagród i wyróżnień za pracę dydaktyczną.

Podsumowanie

Informacja dotycząca oceny jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych przekazywana w ankietach jest niezwykle istotna zarówno dla poszczególnych nauczycieli akademickich jak i dla organizacji pracy dydaktycznej całego wydziału. Komisja zwróciła uwagę na konieczność promowania w społeczności studentów wypełniania ankiet ewaluacyjnych. Zaproponowała także powrót do losowania specjalnych nagród wśród osób wypełniających ankietę.

w imieniu komisji:

Katarzyna Grabowska